

Examenul de bacalaureat 2010

Proba E - c)

Proba scrisă la Istorie

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, specializările: muzică, coregrafie, arta actorului, arhitectură arte ambientale și design, arte plastice, arte decorative; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activitățile extrașcolare, pedagog școlar; - profil ordine și securitate publică (licee ale M.A.I.), specializarea științe sociale; - profil teologic, toate specializările.

Varianta 10

- Toate subiectele (I, II și III) sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursele istorice de mai jos:

A. „Falimentul Conferinței de la Constantinopol a avut un efect decisiv și asupra relațiilor româno-ruse. L-a convins pe Domnitorul Carol și pe Brătianu că, dacă doreau să dobândească independența, nu aveau altă alegere decât să ajungă la o înțelegere cu Rusia (...). Kogălniceanu, care a devenit ministru de externe, (...) a semnat convenția (...). Potrivit prevederilor acesteia, guvernul român acorda armatei ruse dreptul de a trece nestingherită prin teritoriul României, toate cheltuielile aferente urmând să fie suportate de către aliatul rus, iar guvernul rus era de acord să respecte <drepturile politice> ale statului român, (...) garantând deopotrivă <integritatea existentă> a României.(...) Parlamentul a declarat război Imperiului Otoman pe motivul că starea de război exista de fapt ca urmare a bombardamentelor turcești asupra orașelor românești de la Dunăre (...).”

(K. Hitchins, *România, 1866-1947*)

B. „La atacurile turcești asupra porturilor dunărene, artileria română începe să răspundă după 26 aprilie. La 9 mai 1877 Parlamentul proclamă independența. Guvernul ia noi măsuri pentru a face față cheltuielilor suplimentare de pregătire a armatei (...). Ulterior guvernul se implică în mod firesc în toate momentele războiului (...) contra Turciei.(...) Preocupărilor privind războiul, multe și dificile, li se adaugă cele ale viitoarei păci. Teamă că rușii nu vor respecta promisiunea privind [integritatea] teritoriului României, asumată prin Convenția din 4 aprilie 1877, era o teamă reală. La 13 ianuarie 1878, diplomația țaristă își dă cu brutalitate intențiile pe față, comunicând (...) că Rusia dorește anexarea județelor Cahul, Bolgrad și Ismail din sudul Basarabiei. Delegatul României nu este primit (...) la semnarea păcii de la San-Stefano din 19 februarie 1878. (...) Guvernul duce o întreagă campanie diplomatică împotriva manifestării expansioniste a Rusiei, luând totodată măsuri pentru o rezistență în cazul în care Rusia ar fi dorit să ocupe România (...).”

(I. Mamina, I.Bulei, *Guverne și guvernanți, 1866-1916*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți, din sursa A, domnitorul României. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa B, statul împotriva căruia a luptat România. **2 puncte**
3. Menționați două instituții politice ale statului român, precizate atât în sursa A, cât și în sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține ideea conform căreia interesele politico-teritoriale ale României sunt respectate de Rusia, selectând, din această sursă, două informații aflate în relație cauză - efect. **6 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate ideea conform căreia interesele politico-teritoriale ale României sunt respectate de Rusia, selectând, din această sursă, două informații aflate în relație cauză - efect. **6 puncte**
6. Menționați două acțiuni, din secolul al XX-lea, prin care românii au contribuit la constituirea României Mari. **4 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia unele proiecte politice românești, din secolul al XIX-lea, au vizat formarea statului modern. (Se punctează relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursele istorice de mai jos:

A. „Cea mai nocivă și, din punct de vedere istoric, cea mai importantă caracteristică a terorii leniniste nu a fost cantitatea victimelor, ci principiul după care erau selectate. La câteva luni după ce luase puterea, Lenin abandonase noțiunea de vină individuală (...). El încetase să mai fie interesat de ceea ce făcea sau făcuse cineva – ca să nu mai vorbim de motivul pentru care o făcuse – și întâi încuraja, apoi comanda aparatului său represiv să vâneze oameni și să-i distrugă, nu pe baza delictelor, reale sau imaginare, ci pe baza generalizărilor, a presupunerilor, a zvonurilor. (...) Punctul de cotitură l-a constituit decretul lui Lenin din ianuarie 1918 care chema agențiile statului să <curețe pământul rusesc de toate tipurile de insecte dăunătoare>. Acesta nu era un act de justiție: era o invitație la asasinat în masă.(...)”

La ședința Adunării, din 5 ianuarie 1918, Lenin crease deja cadrul esențial al unui regim de represiune(...) și se afla, așadar, într-o poziție care îi permitea să trateze parlamentul cu disprețul pe care considera că-l merită.”

(P. Johnson, *O istorie a lumii moderne 1920-2000*)

B. „În teorie, epurările erau un mijloc de a conserva și de a purifica partidul comunist (...), dar în practică funcționau prin retrogradarea și înlocuirea membrilor de partid și oficialilor ale căror idei și comportări erau considerate de Stalin o amenințare la adresa propriei lui autorități. (...)”

Stalin a declarat că Uniunea Sovietică se afla <sub stare de asediu> și a cerut o vigoare sporită în demascarea dușmanilor din interior. În 1936 a început în URSS o teroare care a afectat progresiv întreaga populație și al cărei dramatism a culminat prin spectacolul proceselor publice ale foștilor colegi bolșevici ai lui Stalin. Eroii de altă dată ai Revoluției din 1917 și ai războiului civil au fost arestați, judecați și executați ca dușmani ai statului. (...) În acea vreme persecuțiile au luat asemenea proporții, iar victimele aveau funcții atât de înalte, încât acest fapt a rămas în istorie cu numele de <marea epurare>.”

(M. Lynch, *Stalin și Hrușciov: URSS, 1924-1964*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, din sursa A, atitudinea conducătorului față de Parlament. **2 puncte**
2. Precizați spațiul istoric la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Numiți doi conducători politici, precizați în sursele A și B. **6 puncte**
4. Menționați, pe baza sursei A, un punct de vedere referitor la impunerea terorii, ca practică politică totalitară, susținându-l cu o explicație din text. **6 puncte**
5. Menționați, pe baza sursei B, un punct de vedere referitor la teroare, ca practică politică totalitară, susținându-l cu o explicație din text. **6 puncte**
6. Menționați două ideologii totalitare din Europa secolului al XX-lea. **4 puncte**
7. Prezentați o practică politică prin care să ilustrați existența democrației în secolul al XX-lea, în Europa. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre implicarea spațiului românesc în relațiile internaționale din Evul Mediu și de la începuturile modernității, având în vedere:

- precizarea unei instituții centrale din spațiul românesc și menționarea a două caracteristici ale acesteia, în Evul Mediu;
- menționarea a două acțiuni diplomatice referitoare la spațiul românesc, desfășurate în secolele al XIV-lea – al XV-lea;
- prezentarea unei asemănări între acțiunile militare organizate, în secolele al XIV-lea - al XV-lea, în spațiul românesc;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul spațiului românesc în relațiile internaționale de la sfârșitul Evului Mediu și începuturile modernității și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (pertinența argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată. |